

अथतत्त्वतो ज्ञातसत्त्वरूपस्य मम कथं मानुषदेहपरिग्रह इत्यत्र सप्रयोजनं तत्प्रक्रियामाह ॥ संक्षिप्येति ॥ पुरा जगत्सृष्टेः पूर्वकाले मायया सर्वसंहारसमर्थस्वशक्त्या संक्षिप्य
उपसंहृत्य एतेनाप्रयासेन सकलसंहारकर्तृत्वं ब्रह्मलक्षणमुक्तं ॥ स्वयमेवेत्यनेनास्य संहारस्य नरुद्रादिद्वारकत्वं तेषामपि संहार्यकोटिनिविष्टत्वादिति दर्शितं ॥ एवं संहारं कृत्वा
महदहंकारपञ्चतन्मात्रादिसृष्टिद्वारेणैवं तां सृष्टिं कृत्वा तदपूरूपे महार्णवेशयान इत्यनेनैवोदकशायित्वे लब्धं पुनरपि त्विति तदा पृथिवी तत्वाद्यभावप्रदर्शनार्थं ॥ मां पूर्वमजीजनः ॥
यो ब्रह्माणं विदधाति पूर्वमिति श्रुतेः ॥ हिरण्यगर्भसृष्टिद्वारा ब्रह्मांडसृष्टौ क्रियमाणायां तदंडान्ममोद्भव इत्यर्थः ॥ ४ ॥ तदुत्पत्तिप्रकारमाह ॥ भोगवंतमिति ॥ ततः परं सृष्टये स
दृश्यभूधरणक्षमं भोगवंतं प्रशस्तभोगं अनन्ताख्यं नागमुदकेशयं मायया जनयित्वा तत्र च निर्माय स्थापयित्वा तदुरगेशयनवांस्त्वमभूः ॥ अथ कर्दमप्रायभूविग्रहस्थैर्याय म

संक्षिप्य हि पुरालोकान्मायया स्वयमेव हि ॥ महार्णवेशयानोऽप्सु मां त्वं पूर्वमजीजनः ॥ ४ ॥ भोगवंतं ततो नागमनंतमुदकेशयं ॥ माय
या जनयित्वा त्वं द्वौ च सत्वौ महाबलौ ॥ ५ ॥ मधुं च कैटभं चैव ययोरस्थिचयैर्वृता ॥ इयं पर्वतसंवाधामेदिनी चाभवत्तदा ॥ ६ ॥ पद्मे दिव्ये
र्कसंकाशेनाभ्यामुत्पाद्य मामपि ॥ प्राजापत्यं त्वया कर्म मयि सर्वं निवेशितं ॥ ७ ॥ सोऽहं संन्यस्तभारो हित्वा मुपास्य जगत्पतिं ॥ रक्षां वि
धत्स्व भूतेषु मम तेजस्करो भवान् ॥ ८ ॥

हाबलौ द्वौ सत्वौ प्राणिनौ अजीजनः ॥ ५ ॥ कौतौ तत्राह ॥ मधुं चेति ॥ तत्र मधुर्मेदः प्रधानः ॥ कैटभो
स्थिप्रधानः ॥ तत्सृष्टिप्रयोजनमाह ययोरित्यादि ॥ ययोर्विधानंतरं इयं निर्मिता भूरस्थिचयैर्वृता सती पर्वतसंवाधा मेदोयुक्ततया दृक्षाद्युत्पत्त्युचितस्निग्धभूप्रदेशयुक्ततया
मेदिनीतिनाम्ना भूत् ॥ एवं च तस्याः प्रजासर्गयोग्यता सिद्धा ॥ ६ ॥ अथ चतुर्मुखसृष्टिः ॥ पद्मे इति ॥ ततः स्वनिर्मितोरगेशयस्वविग्रहस्य नाभिप्रदेशे अर्कसंकाशमर्कप्रभं दि
व्यंपद्ममुत्पाद्य तस्मिन् दिव्ये पद्मे मां चतुर्मुखमुत्पाद्य प्राजापत्यं सृष्टिरूपं कर्म मयि त्वयानिवेशितमित्यन्वर्थमेव प्रजापतिरिति नाम ॥ ७ ॥ ततः सोऽहं त्वया संन्यस्तभारः संन्यस्त
सृष्टिभारः ॥ स्वकार्यं सृष्टिलक्षणं संपाद्य तद्रक्षणमपश्यन् जगत्पतित्वामुपास्य यतो भवान्मम तेजस्करः सृष्टिसमर्थज्ञानक्रियाशक्तिमय तेजः प्रदोऽभूत् तत्त्वमेव भूतेषु रक्षां विध
त्स्वेति प्रार्थितवानिति शेषः ॥ ८ ॥